

A' pesti kisdedygyógy-intézeti egyesület az alábbi kórházi tudósítást, melyet igazgató orvos dr. Schoepf a' választottságnak f. évi márt. 2kán nyújt be, az egyesületi tagokkal, és t. közönséggel közölve ab-ból kiviláglik, mikép ez intézet legnagyobb jótékonyága miatt szükség-séges lón a' kórházat még 3 szobával nagyobbítani. Ezért 's egyszers-mind, hogy e' jótékony és a' szenvedő emberiségnek olly szükséges inté-zet még szilárdabb alapra juthasson, a' választottság minden emberba-rát jóltevő érzelméhez 's adakozásért fordul. Különösen pedig a' rész-vényes tagokat kéri, hogy mindenik az intézetet még legalább egy új tag-gal szaporítani, 's aláírásukon a' titoknoki hivatalnak beküldeni szí-velkedjék. Ez által e' jótékony intézet nemesak kiterjedésben, de kü-lönösen állandóságban is tetemesül gyarapulni fog. — A' pesti szegény kisdedek kórházában 1839. aug. 16kától, 1840k. febr. 20kig, az in-gyen gyógyított betegek általános száma 340re ment; ezek közül a' kór-ház ágyaiban 138; a' külső betegeké 202; (ezek általában jobb körül-ményűek, az intézetbe orvosi tanácsért 's gyógyszerért hozattak, kör-ülményekhez képest pedig az intézet' segéd orvosától házaiknál is meg-látogattattak;) agy-lobban 's más fej- 's idegrendszeri betegségekben silylódott 14; szembajban 15; száj- 's nyakbajban 18; tüdőlobban 's más mellbetegségben 29; bélyuladásban 's egyéb altesti bajban 62; esorvás, hurutos, eszós, váltó 's ideglázban 64; lázós bőrkütegben 25; — idült bőrbetegségben 39; mirigykórban 47; bujasenyvben 4; rákban 5; kül-hajkban 53; vízkórban 8. Nagyobb sebészi műtét 8. vitétek véghez. Férfimhez 168, nőnemhez 172. tartozott. A' legfiatalabb beteg gyermek 11 napos, a' legidős 13. éves volt. Csecsemős gyermek anyjokkal együtt az intézetben 43 ápolatott. Az ápolatott beteg gyermekek közül belső vá-rasból volt 31; — Leopoldvárasból 16; Terézvárasból 124; Józsefváras-ból 134; Ferencvárasból 9; Budáról 10; vidéki 16. Az arány a' törvény-telen 's törvényes gyermekek között mint 1—5. Az idő 's lég változásból származott betegségek, a' rossz életmódtól okozottakhoz ugy állnak mint 3—4; az alhasbajok a' többi nyavalyához mint 30—100; 20 betegség közül 1. a' szülők gyermekeik iránti kegyetlenkedésinek tulajdonítható; a' gyógyítás legkurtább ideje az intézetben volt 4 nap; leghosszabb 5 hónap; a' halálozás aránya a' gyógyultakéhoz általában mint 1—10. Jö-vő sz. György-napkor kezdendő nagyobbításával a' kórháznak, legalább 1000 beteg fölvetelére tarthatni számot. Pest, márt. 7kikén 1840. A' választottság nevében, Ritter Adolf egyesületi titoknok.

A' pesti nyilvános énekiskolába márt. 3dikán és 8kán a' Festetics Leo gr. hangszegyesületi elnök ur előlülte alatti biztosság által fel-ve-tett növendékek száma összesen 57re terjedt. Ezek közül leány 31, ifjú 26 volt. — Bejelentve volt 31 leány 's 32 ifjú; összesen 63. A' felvé-tetés mártius utolsó heteig fog tartani; azontul folyó félévben senki sem vétethetik-föl. Kik ez intézetbe jární akarnak, mindenek előtt magukat beiratni kötelezetnek Mátray Gábor énekiskolai igazgatónál.

Eszék márt. 3. Régi ohajtások egyike e' vidéken Dráva a' Szá-vával összecsatoló hajózható csatorna sükerülése. E' tárgy mellett ns Verő-czevgye rendei 's Eszék sz. kir. város tanácsa több évtized alatt buzogtak, végre többszöri választmányi munkálat után a' tárgy létesíthetőségéről 's hasznáról tökéletes meggyőződés kelvén a' dolog annyira haladt, hogymár 1818ban a' nm. m. kir. helytartótanács az előleges mérnöki dolgozatok végrehajtását elvállalando mérnök e' végett költségeinek az országos pénztárból kielégítendését a' ns megyéhez bocsátott intézvénye mellett meg is ígerte. Az említett év óta a' terhes munkát előleges költségek nél-kül magára vállalando magányos mérnök eddigelé nem találkoztván, az egész tárgy egyéb jámbor ohajtások tömegében nyugvék boldogabb kor-szakra várakozva. Miután azonban az 1836: 25. tczikk létre kapva több oldalú divatra kelni törekszik, az idén febr. hónapban e' vidéken több bir-tokos földesúr - 's vagyonsób kereskedőből álló társaság alakult, mely anyi ohajtás után a' több évtized előtt kérdésbe vett dráva-szávai eszké-bródi hajózható csatorna létrehozatását részvény-uton végrehajtani eltö-kélte. Ha édes hazánk térképére 's Dunát a' Tiszával összekapcsoló Fe-rencz csatornára tekintünk, vessünk egy pillanatot a' javasolt dráva-szá-va-vízközi csatornára is, mellynek létesíthetése fölül semmi helyszíni két-ség sem marad fön: első tekintésünk bizonyosan az eszközözlendő vonalt teljes joggal ajánlandja. A' Dunán külvidekről 's hazánkbeli, nemkülönben a' Tisza egész vidékéről, a' bánági 's bácsi nagyszerű Kanaánból eleség-gel 's mindenemü kereskedési szerrel rakott hajók most nemde Zimonyig Nandorfejevárig usznak, innen a' Szávan föl egész Sziszekig kereske-dési ösvényüket folytatandók? Mennyi könnyebbségökre szolgálna ezek-nek a' számos mérfölddel 's állomással rövidebb monostorszegi, dráva tor-kolati, eszék-bródi csatorna jótékonyágával egyszerre Bródon terem-hetni?! Báha még a' Balatont a' Dumával 's Drávával kapcsolatba hozan-dó csatorna is valahára létre jöhetne, 's felsőbb vidékin a' már több mint 30 év óta kir. biztosságok által szabályozott Dráva 's a' Mura folyam is hajózhatóbbá tétémének, mi végtelen nyereség áradna mindebből a' ke-reskedésre, iparra 's hon virágzóbb állapotjára! E' csatorna legérdekesh vonalává alakítaná az egész külföldi kereskedés mozgalmát, mellynek tükéletesítésére az Ádria partjaig már fönálló műországot mellett csak még egy a' Szávból eredendő vonalra lenne szükség. Az Angliában leg-közelebb uralkodott gabnászükség eléggé tanúsítá e' vállalat nagyszerű hasznát, mert Zimonytól Bródig gyakran hónapokig sem használhatni vízekélyesség vagy áradások miatt gabnászállításra nagyobb hajókat és így minden nagyobb 's rendszeres kereskedési vállalat előtt zárva Lon-don világpiacza. Ezenkül e' csatorna mintegy hetven mérfölddel hozná Pesthez közelebb az ádriai tengert, miből szinte számíthatlan haszon árad-na hazánk egyetemi kereskedésére. Költséges vállalat! de merni kell! fél-czelt ér, ki munkáját megkezdé! aztán e' javaslat olly időpontban történik, midőn a' hazai ipar minden ágában emelkedése az illy nyomos intézkedé-

seket mintegy erőszakosan látszik javasolni, mellyekből nemesak az egész közös honra, hanem az egyes részvevőkre is bizonyosan tetemes haszon áradand. Részt venni kívánók az említett terv iránt bővebb fölvilágosítást nyerhetnek Verőczevgyében helyzett 's Eszék-től 14 óra járásnyi Csepin mvar. ban csepini Adamovics Cap-János bírótul, az erdödi, almási 's csepini urodalmak örökösétől. Kívánatos valóban, hogy e' nagyszerű tárgy léte-sítésére minél több buzgó honi vállalkozó ajánlkozzék. **H o b l i k.**

A' pesti művészeti egyesület igazgató választmányának f. e. febr. 23án tartott ülésében határozottatott: I. Az idei műkiállításra június 4-kéig fogadtatnak el a' küldemények. A' műveknek Grimm Vincze műáros-hozí dímeztetése kéretik. II. A' műkiállítás megnyitásának napja: június 7. díke. Ugyanez alkalommal a' műkiállítást elrendelő kisebb választmány-nak tagjaivá titkos szavazat utján választattak: Schedius Lajos, elnök; Einsle Antal, Ferenczy István, Grimm Vincze, Hild N., Neefe Hermann Vágner Sándor. A' választmányi ülés meghagyatából Szalay László egye-sületi titoknok.

Portugália.

Jan. 30án Lissabonban földrengést éreztek, mi a' lakosokat félelembe ejtette, de egyébiránt semmi kárt nem tett. A' Tajon horgonyzó hajók is megrázkodtak. Cadizban és Gibraltarban nem érzék, de azon nap part mentiben nagy zivatar volt 's még nem tudhatni tett e sok kárt. — A' tanács Palmella hget választá elnöké, alelnöké pedig Cabralt, mind kettő kor-mányi jelölt. — A' rabszolgakereskedés eltörlesztése 's Anglia ebbeli tet-te forogván szönyegen több követ szinte háborút üzent Angliának; de a' külminister nyugalmat ajánlott mondván, hogy ha Palmerston l. indítványa nagyon sérti is a' portugál nemzeti bücsületet, még is reménylhetni a' vil-longás békés elintéztetésit minden idegen közbenjáró nélkül. A' pénzügy-ről 's külf. országos hitelezőkrül szó sem volt a' cortesben.

Spanyolország.

(Segura meghódolásra készül. Cabrerát újra életveszélyben hírlík.) Feb. 25ki telegrafi sürgöny szerint Espartero 19én Muniesába érkezik, hol már az egész ostrom-álgutelep együtt volt. Megjelent olly zavart tá-masztott a' carlosi őrség közt Segurában, hogy 20kán már a' város ön-kéntes meghódolását reménylék az alkotmányos táborban. Morellából ér-kezett alkotmányos foglyok olly gyöngének mondják Cabrera egészségi állapotját, hogy minden pillanatban halálát várhatni. Febr. 4kén Morel-lából San Mateoba lovagolt; de minden oldalán egyegy tiszt támogatót őt, és arcát izesztó halálszín födé. Azóta ismét mély homály födi tulajdon-képi állapotját; mellyet azonban bizonyosan rövid idő mulva fölvilágítand Espartero határozottabb föllépte. —

Anglia.

(Üdvarlatok a' királynénál. Elegy) London, febr. 25kén: „St. Ja-mes palotában egymást érik az ünnepélyes udvarlatok a' királynénál; va-lamint őfels. ugy Albert hg is igen elégtelt és vidor acrczót mutatnak a' tisztelgőknek. Az első udvarlatnál karon vezetetté magát férje által a' trónterembe a' királyné, és így tetteleg mutatá meg, hogy elsőnek akarja őt maga után rangra nézve tekintetni az országban, a' parlament tehát el-hagyhatja e' tárgy vitatását. Az első udvarlat kitünőleg pompás és megle-pő volt, mit méginkább növelt néhány skót lord jelenléte nemzeti öltözetben. O'Connell nyájas mosollyal üdvözlé a' szép kir. párt. — Wellington hezeg egészsége annyira javult már, hogy jószágiba utazhatott. Frost szabadon bocsátatása iránt többrendü kérelem érkezett az alsóházba; a' kormány mindazáltal már büntársival együtt gyarmatba szállíttatá őt. A' hajó tegnap indult el Anglia partiról. — Felsőházban a' spanyol kérdés van vitatási szö-nyegen, ámbár minden következmény nélkül, mert végre is csak abban ál-lapodtak meg a' peerek, hogy Spanyolország tökéletes lecsöndesülte előtt nem sürgethetni az angol segédesapat kifizettetését. Az alsóház az irlandi hatóságjavító törvényjavaslat egyes záradékát vitatja. —

Franciaország.

(A' ministerségi fordulat még folyvást tart. Elegy) Paris, febr. 27én „A' ministerségi fordulat kiapadhatlan vitaközlési forrásul szolgál a' parisi lapoknak. A' vélemények olly tarkák és különbözők, hogy a' tavalyi hosz-szasb fordulatnál is bonyolultabbak; anyi mindazáltal bizonyos, miszerint a' szabadelműek Thiers-féle ministerséget ohajtnak addig, mig majd Odi-lon-Barrotra fog kerülhetni a' sor, a' kormánypartiak pedig Thiers-Mo-lé ministerségben szeretnének megnyugodni, miután Broglie-Guizot-féle ministerség annyira népszerűtlen, hogy annak életbe léptetése könnyen olly történeteket szülhetne, mellyek Odilon Barrot hatalomra emelkedé-sét okozhatnák. Egyébiránt tegnap ismét hosszasan tanácskozték a' király-lal Thiers 's végre 24 órai gondolkozásidőt kívánt, hogy elveit és az or-szág érdekeit jól megfontolhassa. — Guizot tegnapelőtt reggel 4 órakor Londonba utazott. — Ugyan e' napon levelet kapott Szász-Coburg hgtóla' király, mellyben megújítja szavát és a' követkamrai esüggesztő határozat daczára is késznek nyilatkozik lyányát nőül adni Nemours hgnek, minek következtében ez utóbbi anyjával együtt Brüssellebe utazott. — A' touloni tartalékahajóhad néhány nap mulva megeresztendi vitorlát kelet felé. — A' spanyol partvidéken afrikai martalócok mutatkoznak. — Laffarge assz. ellen a' férjgyilkoláson kívül azon új gyanu támadott, hogy bizonyos grüó gyémántjait elorzá. E' miatt történt házmotozások fontos erevényeket szültek.“ —

(Vélemény a' francia politikai viszonyokról. Thierst ministerelnök-nek hírlík.) Laffitte nem rég következőleg nyilatkozék Genoude előta' francia viszonyokról: „Napoleon megismeré sz. Hona szigeten, misze-rint a' császárság és restauratio csak pillanatnyira tartóztathatá a' zendü-let folyamát. Lajos Fülöp azon véleményt táplálja, hogy e' folyamat gát-tal korlátozhatni, 's hogy utóbb tökéletes méltányt nyereud rendszere, mivel csupán az boldogíthatja Franciaországot. Napoleon ellenben nem hívé, hogy gáttal korlátot emelhetni a' zendület folyama ellen, hanem azt gondolá, hogy inkább medret kellene számára ásatni. Ezt tenni el-

mulaszták, 's így nem is fognak uralkodhatni a' mozgalom fölött, mert ez magával ragadand mindent. Genoude Staël assz. e' szavait idézé ez alkalomkor: „Az 181 éki zendület megbukott, mivel nem ástak egész Franciaországban csatornákat azon büzhödt víz lecsapolására, melyet a' zendület Parisban összegyűjtött. Hly csatornákat Staël assz. véleménye szerint tartományi és hatósági intézvények lettek volna, mint Franciaország szabadságára lényegileg szükségesek. Constant ugyanazon időben így írt e' tárgyról: „A' központosítás azon bilincs, melyet a' mostani társaság lenyugvósra zsarnokság készít. Genoude egészen rokonérzelemben nyilatkozik, 's a' gyökeres javítást vélte legbiztosb eszköznek minden rendbomlás elhárítására. Laffitte végre így nyilatkozik: „Én is azon véleményben vagyok, miszerint csupán gyökeres javítással kerülhetni el a' zendülést, 's nyíltan kimondám ez elvet, mely előbb utóbb csakugyan győzni fog. Egyébiránt folyvást híve vagyok az 1789ki elveknek. Hívék talán, hogy összeesküvést koholtam a' restauratio alatt, de ez valótlan. Én nem szeretem a' rendbomlásokat, 's azt hiszem, hogy nagy szolgálatot tesztek hazámnak, midőn olly békés ösvényt nyitok előtte meg, minő a' javítás. A' középszályt egyedül hívák meg csak hatalomra, ámbár egyedül soha nem fog az kormányozhatni, mert hiányzik benne a' nagy birtokosak függetlensége és a' nép fölálkozó vonzalma. Én nemesak a' nemzetörököt kívánom választókká tétetni, hanem minden kivétel nélkül az egész alózó tömeget. — Thiers febr. 27kén ismét hosszab ideig tanácskozott a' királlyal, 's este következő ministerségi névjegyzék keringett a' politikai körökben: Thiers, miniszerelnök és külminiszer; Remusat, bel-; Vivien, jog-; Cubières, had-; Roussin, tengerész-; Ducos, földművelési és kereskedés-; Jaubert, nyilvános munka-; Pelet de la Lozère, pénzügy-; Cousin, oktatás-miniszer. Egy két nap alatt mulhatlanul véget érend e' nyomasztó fordulás. — Mostaganem alatt megverék az arabokat a' francziák: az ellenség 500 embert veszte. Raschgun Tafna melletti szigeten az őrtiszt annyira elveszté eszméletét, hogy respublicát kiáltta ki, 's az engedelmességre nem akaró altiszteket börtönre hányatá. A' franczia hatóság azonnal elfogató és törvényszék elibe állítandja a' vétkest. —

Törökország.

Alexandria, jan. 25. Az alkirály ismét értekezést tartott az angol consullal, ki gyámolítatva az orosz, ausztriai 's porosz consuloaktól Alit engedékenységre akará bírni, de ez kijelenté, mikép többé nem sokat tart az örökségi jogadásra, akár Egyiptust, akár egyszersmind a' többi országokat illesse. Ő megtartja a' mit bír, 's abból egy tenyérnyit sem enged. Ha Anglia erőszakos eszközöz nyúl, ő vissza tudja szigetjökbe kergetni a' szigetlakókat. Napoleon legnagyobb bizonyosság, milly keveset tehetnek az európaiak Egyiptus ellen 's ha mit tesznek is kevés ideig tart: azonban még is a' franczia azon nemzet a' világon, kitől e' részben tart. Ő meg nem foghatja, miért érdekl az egyiptusi ügy annyira az európaiakat! Csak Konstantinápolyban hisznek még némileg erősítgetésüknek, mivel elvakulva nem látják azt hogy saját hasznukat, nem a' portát munkálják. Mint képzelheti a' porta, hogy Európa csupa gyöngédségből magára vegye bajait? Ha a' padisah Havasalföldre és Szerbiára vetné szemeit, ha illőleg tudná méltatni Görögországot, meg fogna győződni, mikép keresztyén és moslem békésen nem állhat egymás mellett. A' keresztyén hatalmak csak a' birodalmat akarják eldarabolni, még csak az osztályon nem egyezhettek meg, ha az megtörténik, ütött az islam végörája. Egyedül ő, Mehmed, a' birodalom vég támasza; ezt ő be fogja tudni bizonyítani, mihelyt urától felszólítatva alkalma leend az ottoman fővárosban azon eszközöket foganatosítani, mellyek még enyészettől megmenthetik a' birodalmat. A' dolog jelen állását ki nem szenvedheti, tavaszkor maga kísérti meg a' keleti kérdés megfajtását, hogy többé rajta ne törhessék fejüket az európaiak. Kiamil b. által is figyelmezteté a' portát az európai hatalmak szűz tervire. Ezen dühöngő kifejezések aligha nem színlétt dühből származnak. Való hogy a' basa igen bizik Franciaországban tudja hogy Anglia és Russzia sohasem egyezik egymással, de azt is tudja hogy néhány éves urasága még nem áll erős alapon hogy végre, ha csak ugyan kényszerítő eszközöz nyulnak, drágán fizeti meg a' tréfát. Mint beszélnek az indiai kereskedést illetőleg megnyugtató ajánlatot tett az angoloknak. Hogy a' játék annál mesteribb legyen, az alkirály színre ellenzendi néhány eufrai kerület Franciaország által javasolt átengedését, de aztán még is béke kedvéért átengedi a' portának. Bizonyos hogy az alkirály igyekezete, miszerint tauruszi kevesült hadsergét kiegészíti, tartalékseregét állít, a' partokat mindenütt védelmi karba teszi, nem pénzhiány miatt nem sikerül, hanem mivel megkevesült a' fegyver-foghatók száma, alattvalóhoz nem bizik, és az alattvalók irtóznak a' katonaságtól. Ha a' hatalmak kényszerítő eszközöz nyulandnak, Ali egyszerre más hirt penget. A' hadi gyakorlás még mindig folyamban van, a' törököket és arabokat kényszerítik a' nemzeti őrség köze állásra. — Tegnap négy személy lett áldozatja a' dögvésznek, kettő a' hadihajón, más kettő az arab kanyhókban.

Konstantinápoly, febr. 5. A' vegyes házasság fölötti vita keleten is kezd terjedni. Az itteni görög patriarcha ugyanis, néhány joniai görög lelkes törvénytelen tettét, miszerint a' vegyes házasságot bizonyos feltételekhez kötik, helybenhagyá, 's ez által a' joniai kormány ellen ellenséges állásba helyezkedék. Ponsonby l. a' patriarcha letételét kívánja, Buteenieff orosz követ pedig nagy hévvel pártolja, 's a' dolgot szép szerivel akarja kiegyenlíteni. Ha a' porta más helyzetben volna, ezóta rég ki van a' patriarcha téve. — A' nagy vezér gyűlöletben van 's kevés idő mulva dolgaihoz láthat. A' londoni alkudozás eredményeiről a' legnagyobb nyugtalanosság uralkodik. Ponsonby lordnak van dolga a' porta aggalmi csillapításával, és súlyező bátorsága fentartásával. Az oroszok Khiva elleni nyomulása, mi Londonban és Indiában nagy benyomást tett, 's az angol indiai hadsereget az Indus jobb partjani maradásra készte; Anglia és

Khina közti villongás, mely az angol kereskedést esökkenti, a' moszkait gyarapítja, a' görög egyház vakbuzgósága, mely Jóniában is mutatkozik, az orosz követnek a' szerb fejdelem utáni járása, a' porta Havasalföldre meggyöngült befolyása, az epirusi, thessaliai, macedoniai ingerültség — mind ez összevéve nagy gonddal tölti el a' portát. Brunnow másodszori hasztalan járása tán egyességet állíthat elő Franciaország 's Anglia közt. Franciaország a' basa birtokát jelenlegi állapotjában akarja meghagyni, Anglia legfőlebb az akrei basaságot engedni. Franciaország készületeket tesz, M. Ali fenyegető, elhatározott állásban van. Ki tudja mint lesz? Annyi igaz hogy a' kifejlés nem messze van. —

Konstantinápoly, febr. 6. Itt e' napokban egy lengyelt fogának el. Bellur, ki a' Vixen hajó által már ismértetes, a' cserkeszekül, hol két évig mulatott, visszatért, szolgálatában volt egy lengyel, ki a' cserkesz háboruban az oroszok ellen munkás részt vön. Az orosz követség mindent elkövetett hogy ezen embert hatalmába kerítse; e' végett használva Bellur távollétét, ki Ponsonby lordot Therapiában látogatta meg, a' török kormánytól négy jancsárt eszközölt ki, 's azokkal a' lengyelt elfogatván az orosz követség lakába hurczoltatta. Mit teend Ponsonby l. egy angol lak illy megsértetéseért, 's onnan egy angol szolgálatában levő személy elhurczoltatásaért? — Hodges ezr. M. Alival udvarisan közlé kormányra fenyegetésit. „Hivatalom, mondá, olly szerepet kényszerít vinnem, mellytől én távol vagyok 's kormányom parancsi előtt hallgatniok kell önézetimnek. „Ezredes ur, mondá Ali, bár nekem fájdalmasan esik hallanom, beszéljen nyíltan, én meg tudom az embert hivatalától különböztetni. Tegye mit tiszte parancsol, azért mi jó barátok maradunk; mindig különös örömmel fogadom látogatásit. „Gondolja meg fons. mondá ismét Hodges, 's átnyújtá utasítását. „Már meggondoltam mindent, mondá Ali, én mindenre készen vagyok. Élttem sohasem moeskolandom be gyávasággal. Én senkit sem fogok megtámadni; de ha engem megtámadnak, akkor el van határozva az ozman birodalom lerontatása. A' muszulmannok e' részben nem hagyják magokat megesalni, mert jobban ismerik helyzetüket mint az idegenek. Akkor én meg vagyok híva a' hit 's népem ótalmára, 's illy esetben el is veszhet az ember a' nélkül hogy bánná tettét. Én családostul ez ügynek szenteltem magam, 's a' muszulmannok meghallandják kiáltásomat. „Jól értesült személy állítása szerint az ország a' legjobb védelmi karban van, az angolokat annyira gyűlölik, hogy ha Egyiptusba beütnének, a' gyermekek idő nap előtt kijönének anyjok méhéből ellenök harezolandók. Ali többé nem gondolkozik tengeri útközetről, a' hajókról az álgukat mind partra szállíttatja, 's ha az üres hajókat felgyújtják az angolok. Európa és a' szultán ítéllete alá terjeszti. A' kiszállást nehezen követi jó siker; azért vagy Alexandriát vetik ostromzár alá, vagy St. Jean d' Acret álguzzák; az első hasztalan volna, mivel Egyiptus élés dolgában nem szorul meg, a' második: mivel Ibrahim segítségére mehetne 's fölmentené ostrom alól. E' mind össze csak a' keresztyének életét fogná veszélyeztetni. A' muszulmann mindig muszulmann marad keresztyén ellenében. A' szultán jogáról is beszélnek; de világ-teremtés óta mindig a' szultán bírta é azon tartományokat? nem hódítás által jutott birtokába? nem bírták e' a' kalifák is? stb. Szükséges é Európára és keletre nézve az ozman birodalmat épségben fentartani? az ént két kérdést teszünk. Ha Szyriát Alitól elveszik, növekszik é az által a' porta ereje? A' porta és Ali közlehet é őszinte egyességet eszközözni, ha az utóbbtól Szyriát elveszik? Ha maga engedné is át Ali Szyriát, az által a' porta mit sem erősöbülne, mivel Stambul messze esvén oda hatalmát nem gyakorolhatná teljesen; ez volt oka Görögország, Szerbia, Havasalföld elvesztésének; Egyiptusban 's az afrikai országokban csak neve van még a' porta uraságának. Szyria hegyes lakosi szeretik a' lázadást, a' porta nagy ígérteit nem bírja megtartani, ki nyomja el a' lázadást? Szyria már megszokta M. Ali szilárd kormányát, ha ezt elvennék tőle, őt gyöngítenék, a' nélkül hogy a' portát erősítenék, 's így megint nem érnének célra, mert a' porta ereje nem öregbülne vele. Mi a' második kérdést illeti: M. Ali had által lett naggya 's Mahmud szultán nyugtalanítására jelenté ki, mikép ő magát függetlennek nyilatkoztatja ha megtámadják, ez megtörtént, a' nisibi csata megesett, a' szultán meghalt, az ut Stambul felé tárva volt előtte, a' hajóhad átpártolt hozzá, és ő azt még sem tette. Ha az uralkodó házat családijával akarta volna felváltani, azt is könnyen létesítheti. Mekka, Medina kezében van, ha jog szerint nem is, de tetteleg ő a' kalifa; de ő ezt esze ágában sem tartotta. Ő a' török birodalom ujjá születését annak épségben fentartatása által véli lehetőnek, ő gyámola kíván lenni a' birodalomnak 's islammak, ő a' muszulmannokat más mivelt nemzetek sorába akarja léptetni, ő erre szavát adta, 's azt megis tartandja. A' hatalmak ügyetlenül járultak közbe, Khosrev b. azt csak azért fogadta el, hogy kormányra jusson általa. A' közbenjárulás M. Ali miatt nem volt szükséges, ő kijelenté hogy csak magát ótalmazza, Orfat, Diarbekirt a' békekötésig csak zálog gyanánt tartja. A' közbenjárulásnak csak Russzia ellen lett volna helye. A' hatalmak elmondhatnák a' portának: azért vetettük közbe magunkat hogy e' fordulati ponton megóttalmazzunk, most az el van érve; tusád M. Alival családí tusa, értsétek meg egymást. „Vagy ügyes értelmes embereket kellett volna a' dolog megtekintésére küldeni, 's a' portának ezt üzeni: „Ali böcsületes ember, első bérnököd 's gyámolod; ő arról a' mit bír, le nem mondhat, mert szükség családja tekintetének fentartására; halála után Kréta tied lesz. Arabiát ideiglen kormányozza, nem örökösen bírja. Add át neki önként a' mi neki mulhatlan szükség, Egyiptust, Szyriát és Adanát; jótéteid által csatold magadhoz. Te ugy teszesz mint felség, azt senki sem vonja kétségbe; szükség esetén mi kezeskedünk, 's nektek jól leszen dolgotok. — Cochelet francia consul azon nyilatkoztatá, miszerint Franciaország Ali miatt szövetségesivel nem hasonland meg az alkirályt azt felelé: „Ha Franciaország elhagy, magam fogok Európá ellen küzdeni; kívánom igazak, már a' szultán is helyben hagyá, miért akarják az európai hatalmak dolgunkat zavarba hozni? —

Felső Albániában zendülés ütött ki, 's a' görög lázadásal ez is alkalmasint összefüggésben van. Boszniában és Herzegovinában, minthogy ott még van maradványa a' jancsároknak 's a' törökök nagyon bárgyuk, a' hattissherif fölölvasását roszneven vették. Tripolisban is felolvasák a' hattissherifet, de minthogy az török nyelven van 'sa' lakosok arabul beszélnek, igen kevesen érték, 's így nem volt hatása. —

N é m e t o r s z á g.

Osnabrück, febr. 8. Stüve polgármesternek köv. velős tartalmu levéllel küldék el a' billikomot: „Ön, mióta nyilvános pályára lépett, barátja volt a' népnek, 's mi több, barátja a' jognak. Ön a' földbirtokot azon bilincsektől, mellyek századok óta szoriták 's gyarapodását gátolják, megszabadítani törekedett. Egy olly városban születve, 's az előidő olly nagyszerű emlékeitől könyezve Ön szent tartozását lefizetni ügykezett, azaz a' városoknak önállóbb hatóságát és szerkezetét vissza akarta adni 's a' hathatós polgárbeesületet megeleveníteni. A' történetből, mellyet Ön mint leg-hűbb tanítót nagyra becsül, megtanulá Ön: mikép Németország tudományát és művészetét, jogát és erejét leginkább a' városok virágzó idejének köszönheti, mellyben azoknak szabadságaik szentség gyanánt tiszteltettek. Tudja Ön hogy a' népek 's országok boldogsága józan szabadságon alapszik. Mint Ön szilárdul 's mindig egyenlő érzellemmel lépett ellenébe a' jog ellenségeinek, az önkénynek, úgy nem hódolt Ön soha azon zavaros rakonczatlan ingernek, miszerint a' fenállót szétrombolja, 's légvárait annak romjain építsen. Midőn Ön a' történetet vizsgálta, midőn a' nép anyagi jólétén munkálkodott, az egekre függeszté Ön szeméit, 's a' külföld napi politikája azon nézetben, miszerint isten nélkül is meglehetünk, legkevesebbé sem osztozott. A' keresztyénség határin gyökerezik a' polgárok és országok boldogsága és áldása — ez Ön meggyőződése, ez által dicsőített meg 's kenetett föl Ön politikai hite, ez által nyert Ön erőt 's bátorságot hogy az élet viszontagsági közt ne ingjon, ne esüggedjen, hogy a' sokaság tetszésének, 's nagyok kegyének ne szolgáljon, hogy mérsékelve de komolyan 's hathatósan kezdhesse 's folytathassa harczát az igazság, szabadság és jog mellett. Ön méltó utódja nagy földiének 's helyesebben mint Ön senki nem fogá föl lelkét, nép iránti szeretetét, annak szükségét, Németország 's a' szomszéd haza szabadságát 's jogait. A' történet egykor igaz bíró leend Ön tettei fölött. Ön jutalmát már most is benső érzetiben 's polgártársai tiszteletében találja, kik Önt valóban és büszkeséggel nevezik mesteröknek. Isten tartsa meg Önt rokoninak, 's barátinak, esztét, erejét szülőföldének, hazájának — az isten, kiről a' régi költő énekeli: kormányon ül és nagyon jól országol. Ön örökre fog élni emlékezetünkben 's nevét gyermekünknek, 's unokáinknak adandjuk át. Az igaz emléke áldásban marad, és igazság emeli a' népet.“ Brema és Hadeln tartomány nevében Freundtheil tr., Holtermann, Wyneken tr. Stüve köv. válaszolt: „Nagy tiszteletű érdemes urak! Nagy meglepetéssel 's örömmel fogadám baráti kezeiből azon ajándékot, mellyet Önök Brema 's Hadeln tartomány több hasonérműjü nevében küldének, 's első kötelelességemnek tartom forró köszönetem nyilvánítani részvétük kimutatásáért, melly rám nézve olly örvendetes, olly gazdag mély jelentésben. E' keserves időben a' gond és föláldozási előkészület között, míg az érzelm 's kívánság naponkint kiáltóbban mutatkozik, ezen adomány komoly gondolatokra serkent. Ez a' törekvést, nem az elvégzést illeti. De, ha szinte az ember ura törekvésének 's akaratjának, legalább annak kellene lenni 's ha erősen hisszük, hogy a' jó akarat célhoz visz: még is az emberi akarat olly ritkán ment önzéstől és egyéb gyarlóságtól, olly nehéz mindig és minden körülmény közt eszűn a' jó akarni, hogy azt, ki mindig csak jót akar, a' pusztá akarat-elismerésnek saját gyarlóságát élő érzésire kell vezetnie. Illy érzés örvendeztetett 's emelt, midőn Önök soraiban a' régi derék költő szavait lelém, mellyek a' nehéz napokban bennem a' bátorságot 's isten iránti bizalmat gyakran öregebiték. Mi mindnyájan azon hitben élünk és eszelekszünk, miszerint az embernek csak jót kell tennie, 's a' következményekről mitsem szorgoskodnia — isten mindent jóra visz. Éltében ritkán sikerült úgy valami fontos dolog mint vártam. Reményeim sokszor keservesen csaltak, de isten jó 's utai is jók. Azért tartom én aztán nagy kábaságnak, ha az ember, a' helyett hogy a' jó 's való felé rendületlenül tartana, az eszközt célul teszi, a' célját maga módja szerint igyekszik elérni, és hanem sikerül, karját esüggedés szállja meg, vagy szenvedélyiben olly eszközökhöz nyul, mellyek a' célhoz méltatlanok, és akkor aztán saját hibáit annak tulajdonítja vétkül, kinek vezérletét megutálta. Igyekezzünk mindnyájan, hogy e' szemrehányás népünket ne érje. Még egy más pontot kell említenem, miért különösen kedves nekem Önök szép ajándéka. Brema, Hadeln tartományról azt mondják, hogy csak magok hasznát viselik szívükön. Nekem is hasonló szemrehányást tettek. Honnan származott ez? Bizonyosan onnan, hogy mi mindketten Önök és én, hazánkat szeretjük, és tudjuk miért szeretjük. A' szeretetnek nem kell levegői kép 's fogalom, neki tárgy kell. Mint Önök szeretik hatalmas folyóikat, tengerpartjaikat, úgy szereti az osnabrücki hegyeit és halmait, népszokásait, és a' jogot, az élet föltételét. Mivel mi mindketten szeretjük a' földet, mellyen állunk, szeretjük hazánkat is, melly azon földet óalmazza, 's mellynek zászlója alatt a' szabadságért harczoltunk. Mivel mi ezen szeretetben erőnket találjuk, kívánjuk, hogy mindenki, mint mi, hazájának örüljön és rá büszke legyen. A' szeretet egyesít és erőssé tesz; de ki külön válik, azt keresi, a' mi esiklandozza, és ellenszegül mindennek a' mi jó. Tartsunk össze hát jó 's rosz napjainkban szilárdul, 's kiváltképen a' német érzelmet 's német erkölcsöt őrizzük meg. Gondoljunk meg hogy a' szabadságnak csak határ közt lehet becsé, hogy hasznosabb a' jóra munkáló erőket egyesülés által erősíteni, mintsem korlátlanág által a' szétszakadás veszélyének kiténni; hogy sokkal fontosabb jelen eszközök használására szellemi erővel bírni, mint az eszközöket szaporítani. Keresünk a' meglevő lélekisméretes vizsgálása által segéd 's gyógyszereket,

's gondoljuk meg mindenféle elméletnél, hogy minden emberi mű tuloz következetességben tévedésbe viszen. Mint németekhez illő, szeressük a' jogot, melly nem emberi elménezkedésben gyökerezik, hanem isteni parancsban és szeplőtlen erkölcsben. Álljunk ellent mind a' álból seletnek melly azt e' től elszakitná, de nem kevésbbé az önkénynek is, melly nem tekintvén a' dolgok valódi állását 's okait csupán önség és szenvedélyből, a' már egyszer megállapítottat zöcsköli 's csak pusztá omladékokat hagy nyoma után. Csak a' szeretet lelke az, melly megelevenít! Az igazság és jog után lélekisméretesen törekedve, hazám forrón szeretve, gyarlóságim alázatos megismerésével, de annál szilárdabb bizalommal isten iránt nyujtom én Önöknek, és anyai derék brémai 's hadelni németnek, jobbotmat köszönet és szövetség-jelül. Ha isten velünk, kiesoda ellenünk. Osnabrück, febr. 6. 1840. Stüve. — „Köln város“ hollandi gőzhajó a' Rajnán febr. 19én „Üstökös“ gőzzel olly keményen összeütközött, hogy annak következtében elsüllyedt. Csak egy néber veszté életét, a' kárt 150 ezer fra becsülik. Mainzban nem régebén iparelőmozdító társaság keletkezett, de a' kormány nem engedte meg, mint szinte a' sajtó százados megünneplése is még folyvást megengedésre vár. — Az orosz császár német mesterembereket t. i. posztó-készítőket 's vargákat akar a' Volga 's Don mellett letelepíteni az ottani nagy mennyiségű gyapjú 's bőr feldolgozása végett. — Göttingában Strahlenheim miniszternek a' követválasztás után fátylós zenét akarának a' nemesi rendből levő tanulók adni, de mivel a' többi nem akart részt venni benne, bár több polgár ajánkozott fátylószenészkarnak, majd elmaradt; azonban mégis, minthogy a' katonai 's városi zenészkarnak már ott volt, csak végbement. Zavar nem történt, mivel rendőr volt anyai, ha több nem, mint néző. Strahlenheimnak nem kiáltottak éljent; de igen Kraus professornak, ki nem vön részt a' választásban. Hir szerint Müllenbruchnak is fognak, ki olly jelesen viselte magát a' választásban.

O l a s z o r s z á g.

Nápoly, jan. 20. királyi parancs következtében a' tengeri erő 12hadi hajóval, 15 fregattal, és 20 korvettel 's briggel szaporittatik. — Romában (febr. 3) a' collegio romano könyvtár melléktermeiben tűz támadván több ezer kötet újabb könyvet megemésztett, de néhány kézirat is elveszett; csak nagy erőködés után sikerült eloltása. A' római szék a' rajnai káptalan-tól elibeterjesszett kanonok megerősítését még mindig vonogatja. Franciaország azon jogáról; miszerint nemzeti egyházában Romában a' főhelytettől független lelkészt tartott, mostan lemondott. — Niccolini legújabb darabja, melly itt (Florenzben) 1838 olly nagy tapssal adatott, most már nyomtatásban is megjelent. — Anconában egy angol kereskedőhajó matrózai annyira megöklöztek egy odaváló hajós kapitányt hogy annak következtében másnap meghalt. A' hatóság törvényes nyomozatig rendőri felvigyázat alá vetette a' hajóslegénységet.

O r o s z o r s z á g.

Perowsky tábornok jelentése szerint (jan. 17) a' khivai hadosztály elérte Akbulak várat, hol betegeit hátrahagyta. A' hűdég valamivel lágyult, 's az utóbbi napokban már csak 16-22° volt, de a' hó nagy 's igen akadályozza a' haladást. A' betegek száma kevesbbül, ember 's ló jó állapotban van. Utközvet óta nem láttuk az ellenséget. — A' hadi készületet még mindig nagy élénkséggel teszik, 's jelenleg a' fekete tenger közelében több mint 100 ezer ember állomásoz. Konstantinápoly vagy Natolia ellen van e' ezen nagy erő szánya, vagy pedig minden lehető esetre készen akarnak lenni, most ne keressük; annyi bizonyos hogy Russziában 's legelső a' hadsereg-nél kerülhetlennek tartják a' háborút. Talán Khiva ellen indulandnak, honnan nagy feszültséggel várnak tudósítást, 's a' hadi drama első felvonását ott kezdik meg. Illy nagy készületet a' eszkeszek ellen nem tehetni, ott saját szerűleg kell hadakozni. Lengyel ezredeket nem azért nem használnak ezen háboruban, mivel az ellenséghez átszökvén az oroszok ellen harczolnak, mint a' frankfurti hírlap mondja, hanem mivel a' zendület óta egy lengyel ezred sincsen. — Nowgorodban fényesen megünneptették az e. görögöknek a' keleti egyház keblébe történt visszatérését. — A' Khinába menendő követség néhány hét mulva utnak indul, 's vele több tudós megy. Az 1688ki nertshinski békekötésben engedék meg először a' khinaiak az oroszoknak, miszerint évenkint egyszer részt keressék edés, részint a' tartozó adó lefizetése végett Pekinget meglátogathassák. Mivel egymást nem értették, tolmácsul a' jezuitákat használták; de hogy jövő időben legyen ollyan is ki a' khinai nyelvet érte, az ég fia megengede a' fehér khánnak — a' tatár igy híja a' moszka ezárt — mikép évenkint bizonyos számú moszka ifjakat küldjön Pekingbe, kik a' császári iskolában neveltetvén tanulják a' mennyei birodalom nyelvét. De ez évenkint visszatérő vendégek többféle okból terhíre kezdének lenni a' khinai kormányának, 's az oroszok is kevés hasznót huzván a' pekingi utból önként felhagytak vele. Később a' határon folyt a' kereskedés, mint szinte a' Pekingben tanuló növendékek 's velök levő papok is tíz évben váltattak egyszer föl. Illy gyakorlat mellett több mint száz éven keresztül, minden háborittatás nélkül foly a' közlekedés a' két birodalom közt.

H o l l a n d i a.

Haga, febr. 1. Királyi parancs következtében ismét különféle változás történt a' katonaságnál. Több lovas főtiszt nyugalomra tétetett, minden ezred zenészkara, a' gránátosokén kívül, eltöröltetett. — Leydában a' törvényi kar gyűlésében határozottatott, miszerint az eddigelé latin nyelven tartatni szokott közvizsgálatok ezentul hollandi nyelven tartassanak. — A' hadministerség nagy munkában van; mindig több katonatiszt kéri elbocsátatását; tavaszra jól megkevesül számuk. Naponkint újabb rendeletek érkeznek a' katonaság szabályzása iránt. Az 1839ben állított gránátosok 's vadászok bizonytalan időre hazájokba eresztettek. Más ezredből ellenben több katonát a' gránátos ezredbe tettek.